

PÁPA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

SPORTKONCEPCIÓJA

1. Bevezető

Az Országgyűlés 1996-ban, 2000-ben majd 2004-ben is új törvényt alkotott a sportról, a 2004. évi I. törvény legújabb módosítása pedig 2012. január 1-től hatályos. Ezek új irányokat, prioritásokat fogalmaztak meg a sporttársadalom számára, és meghatározták a helyi önkormányzatok sporttal kapcsolatos kötelező feladatait is.

Pápa Város Önkormányzatának kiemelten fontos a város lakosságának egészsége, közérzete. Támogatni szeretnénk minden olyan elképzelést, kezdeményezést, amelyek ezen területek jobbra tételét szolgálják, valamint a versenysport által tovább öregbítik városunk jó hírnevét sportolóink eredményességével, kimagasló teljesítményeivel. Szeretnénk, ha az ország sportolóinon keresztül is megismerné Pápát, városunk nevéhez minél több sikeres sportesemény, jeles eredmény és pozitív üzenetet közvetítő információ kapcsolódhasson. Pápán szeretnénk megadni a jelentőségének megfelelő szerepet a sportnak, a sportos életmódnak abból a célból, hogy gyermekeink a sporttal nőjenek fel, felnőtként pedig a sporttal kiegészítve életmódjukat egészségesebb, jobb közérzetű, hatékonyabb munkavégzésre képes, közösségi emberként éljék életüket.

A sportkoncepció elkészítése a következő dokumentumok, jogszabályok alapján, azok figyelembe vételével készült:

- Európai Sport Charta,
- Európai Városi Charta,
- a Magyarország Alaptörvénye,
- a sportról szóló 2004. évi I. törvény,
- a Sport XXI. Nemzeti Sportstratégia előterjesztése,
- az önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény, / Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CXXXIX. tv.
- a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény, / a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. *
- Pápa Város Önkormányzata Gazdasági Programja 2011-2014. (Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestülete 90/2011. (IV.14.) határozatával hagyta jóvá.)

* (2012. szeptember 1-jétől hatályos)

2. A sportkoncepció alapelvei

2.1. Az európai uniós sportpolitika alapelvei

Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 2001. május 16-án REC (92) 13. és REC (92) 14. számmal ajánlásokat fogadott el a tagállamok számára az átdolgozott Európai Sport Chartáról, valamint a Sport Etikai Kódexről.

A sportkoncepció prioritásainak meghatározásánál az Európai Sport Charta alapelvei közül az 1. cikkelyben megfogalmazottakat célszerű kiemelten figyelembe venni:

A sport az emberi fejlődés fontos tényezője, ezért támogatása és fejlesztése érdekében a kormányoknak minden szükséges intézkedést meg kell tenniük abból a célból, hogy e charta előírásait, a Sport Etikai Kódexében lefektetett elvekkel összhangban alkalmazzák a következők szerint:

- 2.1.1. Minden egyén számára lehetővé kell tenni a sportolást;
- 2.1.2. Valamennyi fiatal számára lehetőséget kell biztosítani a testnevelési oktatásban való részvételre és arra, hogy az alapvető sportképeségekre szert tehessen;
- 2.1.3. Mindenki számára biztosítani kell biztonságos és egészséges környezetben a sportolási és rekreációs lehetőséget;
- 2.1.4. Együttműködésben a megfelelő sportszervezetekkel, amennyiben kívánja és rendelkezik az ahhoz szükséges képességekkel, mindenki számára biztosítani kell a lehetőséget sportteljesítményének javításához, egyéni teljesítménye maximum szintjének eléréséhez, és/vagy a társadalmi elismerés kivívásához;
- 2.1.5. Védeni és fejleszteni kell a sport erkölcsi és etikai alapjait, a sporttevékenységekben részt vevők emberi méltóságát és biztonságát, megvédve a sportot és a sportolókat minden politikai, kereskedelmi, pénzügyi manipulációtól, megalázó és méltóságot sértő gyakorlattól, a doppingszerek használatától, valamint a szexuális jellegű visszaélésektől, különösen, ami a gyermekek, a fiatalok és a nők zaklatását illeti.

2.2. Az országos sportpolitika általános alapelvei

A Magyarország Alaptörvényének XX. cikk 1. bekezdése rögzíti: „Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.” Ezt az alkotmányos jogot a 2. bekezdés szerint „Magyarország... a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával... segíti elő.”

Ezeket a sportról szóló 2004. évi I. törvény a következők szerint határozza meg:

„Magyarország Országgyűlése kinyilvánítja, hogy a nemzet közössége a test művelését, a sportot, a nemzet alapértékének, kívánatos célnak tekinti. A nemzet értékei között tartja számon a sport által elért eredményeket, és elismeri a sport egyént és közösséget erősítő értékeit.

Magyarország sportnemzet, amely e törvénnyel is tiszteleg azon tagjai előtt, akik tevékenységükkel dicsőséget, elismerést és megbecsülést szereztek hazánknak. Az e törvényben meghatározott célok megvalósítása biztosítja továbbá azt, hogy Magyarország sportoló nemzeté is váljék.

A sport legelőbb is a lelki egészség alapja, amely hozzátartozik az egészséges nemzet, az egészségét megőrizni akaró polgár értékrendjéhez.

A sport a közjó része. Erősíti a közösség tagjainak egymáshoz tartozását, miként az egyén testi és lelki egészségét.

A sport magába foglalja a nemzet által vallott értékeket, az összetartozás és a versenyzés szellemét, a részvételt és a győzelmet, a teljesítmény elismerését, vagyis a munka becsületét, az önfegyelmet és az öngondoskodás fontosságát, az egyén közösségért viselt felelősségét.

Magyarország Országgyűlése kinyilvánítja, hogy minden embernek alapvető joga van a sporthoz, és e jogát az állam biztosítja, függetlenül attól, hogy versenysportról, a szabadidő eltöltéséről, a diák-, főiskolai-egyetemi sportról, a fogyatékkal élők sportjáról vagy az egészség megőrzéséről van szó.

Magyarország Országgyűlése elfogadja az Európai Sport Chartát, és sportról szóló törvényét azzal összhangban alkotja meg.”

2.3. A helyi önkormányzatok sporttal kapcsolatos feladatai

A sportról szóló 2004. évi I. törvény szerint:

„55. § (1) A települési önkormányzat - figyelemmel a sport hosszú távú fejlesztési koncepciójára -:

a) meghatározza a helyi sportfejlesztési koncepciót, és gondoskodik annak megvalósításáról,

b) az a) pontban foglalt célkitűzéseivel összhangban együttműködik a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel,

c) fenntartja és működteti a tulajdonát képező sportlétesítményeket,

d) megteremti az önkormányzati iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeit.

(2) A települési önkormányzat az (1) bekezdésben foglaltakon kívül - a köznevelésről szóló törvényben meghatározottak szerint - biztosítja az önkormányzati iskolai sportkörök működéséhez, vagy az ezek feladatait ellátó diáksport-egyesületek feladatainak zavartalan ellátásához szükséges feltételeket.

(3) A megyei és a fővárosi önkormányzat az (1)-(2) bekezdésben foglaltakon túl sportszervezési feladatai körében:

a) segíti a területén tevékenykedő sportszövetségek működésének alapvető feltételeit,

b) közreműködik a sportszakemberek képzésében és továbbképzésében,

c) segíti a sportági és iskolai területi versenyrendszerek kialakítását, illetve az e körbe tartozó sportrendezvények lebonyolítását,

d) adottságainak megfelelően részt vesz a nemzetközi sportkapcsolatokban,

e) ellátja a nemzeti sportinformációs adatszolgáltatással összefüggő területi feladatokat,

f) közreműködik a sport népszerűsítésében, a mozgásban gazdag életmóddal kapcsolatos sporttudományos felvilágosító tevékenység szervezésében,

g) közreműködik a sportorvosi tevékenység feltételeinek biztosításában.

(4) A megyei jogú városi önkormányzat illetékességi területén - adottságainak megfelelően - ellátja a (3) bekezdésben meghatározott feladatokat.

(5) A helyi önkormányzatok - figyelemmel a 49. § d) pontjában foglaltakra is - a sporttal kapcsolatos feladataik ellátásához a költségvetési törvényben és más, a sport állami támogatásáról rendelkező jogszabályok szerinti támogatásokban részesülnek.

(6) Az e törvényben meghatározott feladatai alapján a tízezernél több lakosú helyi önkormányzatok rendeletben állapítják meg a helyi adottságoknak megfelelően a sporttal kapcsolatos részletes feladatokat és kötelezettségeket, valamint a költségvetésükből a sportra fordítandó összeget.”

Fentiekre tekintettel alkotta meg Pápa Város Önkormányzata a Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének a sporttal kapcsolatos feladatokról és kötelezettségekről szóló 14/2004. (IV.30.) önkormányzati rendeletét.

3. Az Európai Unió és a sport

A sport az egyik legelterjedtebb emberi tevékenység, végezzék azt profik vagy amatőrök, rendszeresen vagy alkalmasszerűen, emberek milliói sportolnak az Európai Unióban is.

Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozása a társadalom valamennyi területére közvetlen, vagy közvetett, jórészt hosszútávon érzékelhető hatást gyakorol. Így van ez a sportban is.

Az Európai Unió élesen kettéválasztja a sport két területét: a sportot, mint gazdasági tevékenységet, illetve a sportot, mint társadalmi jelenséget.

A sport mellett, hogy testi és szellemi jóléthez segít, közösségeket is közel hoz egymáshoz. Az Európai Unió lakosságának körülbelül 60%-a rendszeresen részt vesz valamiféle sporttevékenységben, és az Unió területén kb. 700 000 sportklub található.

A sport a gazdaság egyik nagy és gyorsan növekvő ágazata, amely jelentős mértékben hozzájárul a növekedéshez és a foglalkoztatáshoz.

Az Európai Unió nemzetek közötti sportprojekteket finanszíroz, aminek célja a megfelelő hálózatok és bevált módszerek feltárása és tesztelése a sport területén. Ezek a projektek a következő területekre vonatkoznak:

- egészségvédő testmozgás;
- a sporthoz kapcsolódó oktatás és képzés;
- sport fogyatékkal élők számára;
- nemek közötti esélyegyenlőség a sportban;
- fellépés a doppingszerek használata ellen;
- a sport terén és révén megvalósuló társadalmi befogadás;
- önkéntesség a sport világában;
- erőszak és intolerancia a sport területén;
- sportirányítás.

Az Európai Unió tiszteletben tartja az egyes tagállamok sportszervezési tradícióit, nem szól bele a sportstruktúrákba. Ebből következik az is, hogy nincsenek közösségi előírások a sporttevékenységek, az egyesületek finanszírozására sem. Az állami, önkormányzati sportcélú támogatások, továbbá a klubok üzleti célú finanszírozása megengedett a sport területén, de csak akkor, ha nem sértik a közösségi versenyjogot.

Ezen elveknek, és Magyarország sport iránti elkötelezettségének köszönhetően a 2011. év jelentős változást hozott a magyar sportfinanszírozás terén. A sporttal és a sporttámogatással kapcsolatban módosított törvények és annak végrehajtási kormányrendelete által lehetőség nyílt a gazdasági társaságok nyereségadójának bevonására a látványsportágak (labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, vízilabda, jégkorong) és a hozzájuk kapcsolódó utánpótlás-nevelés finanszírozásába, új lehetőségeket teremtve a meghatározott látványsportágak közép és hosszú távú stratégiai fejlesztési irányvonalainak meghatározására és megvalósítására.

Az első TAO pályázat eredményeként közel 26,5 milliárd forint került a látványsport szövetségek és egyesületek költségvetésébe, ami az eddigiekhez mérten óriási fejlődési lehetőséget biztosíthat számukra.

4. A sportkoncepció fő stratégiai céljai

- 4.1. Az elosztási alapelvek és a támogatási feltételek meghatározásával olyan normatív sportfinanszírozási rendszer kidolgozása, amely révén egyrészt behatárolhatóvá, másrészt a következő időszakra vonatkozóan mindenki számára kiszámíthatóvá, tervezhetővé válik a városi sporttámogatás.
- 4.2. A város arculatát meghatározó, kimagasló hazai (esetleg nemzetközi) eredményességet produkáló verseny- és élsport szakosztályok, csapatok működésének támogatása.
- 4.3. A fenti sportág(ak) utánpótlásrendszerének támogatása, a tehetségek kiválasztásának és gondozásának biztosítása.

- 4.4. Az egészségkárosultak, a tanulásban, *értelmileg és mozgásban* akadályozottak sportjának fokozott figyelemmel kísérése, szervezeteik működtetéséhez, rendezvényeik lebonyolításához támogatási lehetőségek biztosítása.
- 4.5. A fejlett sportélet alapját képező óvodai, iskolai testnevelés és sport személyi és tárgyi feltételeinek javításában történő közreműködés.
- 4.6. A diáksport országos és városi versenyrendszerének működtetéséhez szükséges feltételek biztosítása, ezek kapcsán a teljesítményelv érvényesítése, a tanulóifjúság egészséges fejlődését, betegség megelőzését szolgáló programok, tevékenységek támogatása.
- 4.7. A lakosság minden rétegének ösztönzése a rendszeres sportolásra.
- 4.8. A szabadidősport területén szemléletformálás az egészséges életmód népszerűsítése érdekében, a kínálat bővítése mellett az egészségmegőrzéssel, rekreációval foglalkozó kisközösségek, klubok, sportszervezetek programjainak, tevékenységének támogatása, valamint önálló rendezvények szervezése, a szabadidősport helyi feltételeinek javítása.
- 4.9. Az eddig elért sportértékeink megőrzése.
- 4.10. Az önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények állagának megóvása, működtetésük hatékonyságának növelése.
- 4.11. A város kistérségi/járási központi szerepének megfelelően, térségi/járási sportfeladatok ellátásának támogatása – a pályázati és egyéb lehetőségek figyelembe vételével.
- 4.12. A sportvállalkozások tevékenységének ösztönzése, a koncepcióban foglalt célok megvalósításához szükséges együttműködés kialakítása.
- 4.13. A hazai és nemzetközi sportkapcsolatok ápolása, bővítése, a partnervárosi kapcsolatokon belül a sport szerepének további szélesítése.
- 4.14. Kiemelkedő nemzetközi és országos sportrendezvények lebonyolítása városunkban, célirányos fejlesztéssel és marketing munkával a sportturizmus növekedésének elősegítése.
- 4.15. A kiemelkedő eredményeket elért sportolók és sportszakemberek elismerési, jutalmazási rendszerének kidolgozása, működtetése.

5. A város sportéletének területei, fejlesztési irányok, feladatok

5.1. Versenysport, élsport

A versenysport, ezen belül az élsport a jövőben is a sporttevékenység és ennek révén a testkultúra húzó ágazata marad. A sportról szóló törvényben a települési önkormányzatok számára kötelező feladatok között nem szerepel a versenysport tevékenység vagy annak támogatása, azonban a városmarketing, a szórakoztatás, a diák és szabadidősportra gyakorolt pozitív hatása miatt alapvető jelentőségű, ezért biztosít városunk teherbíró képességének megfelelő mértékű támogatást a közigazgatási területén működő sportegyesületei számára.

Ha az élsport a „nemzet dicsósége”, akkor csapataink, egyéni sportolóink, így viszik el városunk jó hírét az országban, növelve ezzel egyesületük, egyben Pápa jó hírnevét. Az országosan ismert és elismert sporteredmények megbecsülést szereznek Pápa városának is.

A versenysport működtetésének alapvető feltétele a finanszírozás mellett a megfelelő sportlétesítményi háttér megléte, használata.

Az önkormányzat tulajdonában lévő létesítmények közül

- a Városi Sportcsarnok, amely 2011-től a JMSZK keretein belül működik tovább,
- a Perutz Stadion,
- a Spartacus Sporttelep,
- a Várkertfürdő,
- az Acsády Ignác Szakképző Iskola Mézeskalács utcai sportpályája

alapvető bázisai a diák-, verseny-, és szabadidősportnak. A városi tulajdonú iskolai sportlétesítmények az iskolai testnevelést és a diáksportot szolgálják, de több sportág edzéseinek is színhelyei. Az iskolák számukra, és az esti időszakban a szabadidősport részére tornatermeiket térítés ellenében biztosítják.

A szintén önkormányzati tulajdonban lévő ligeti teniszpályákat piaci alapon üzemeltetik döntően szabadidősport igényeket kielégítve. Tapolcafő, Borsosgyőr, Kéttornyúlak sportpályái a településrészi sportegyesületeket szolgálják ki és a lakótelepi grundokhoz hasonlóan a szabadidősport lehetőségeit bővítik.

A Vasas sporttelep nem városi tulajdon. Sorsának alakulását fokozott figyelemmel kell kísérni, különös tekintettel a tekecsarnokra. Ennek a hagyományosan pápai sportágnak, mely a mai napig minőségi és tömegsport szempontból is meghatározó jelentőségű, keresni kell a kitörési lehetőséget jelenlegi létesítmény helyzetéből.

A 2011-től hatályos jogi szabályozás lehetőségeit figyelembe véve a jövőben nagyobb mértékben vonhatók be a sportlétesítmények fenntartási költségeinek viselésébe az azokat használó látványsport sportegyesületek, piaci bérleti díj érvényesítésével, tekintettel arra, hogy azok szervezett működés esetén állami vagy szakszövetségi pályázati forrásokból képesek erre a célra forrásokhoz jutni.

A sportszervezeteknek be kell látniuk, hogy a versenysport igazán akkor bizonyítja létjogosultságát, ha cégek, vállalkozások számára vonzó tud lenni marketing célú támogatások biztosítására. Az önkormányzat nem fenntartója, működtetője a városi sportszervezeteknek, hanem külső támogatóként segíti működésüket, tevékenységüket.

A város költségvetéséből támogatást a sportszervezetek csak a saját bevételeik függvényében kaphatnak, igényelhetnek. Szükségszerű követelmény, hogy minden támogatott sportszervezet működésének jogszerűnek és szabályosnak kell lennie, gazdálkodása is átláthatóan és kiszámíthatóan kell, hogy folyjon.

Az élsport egyik feladata biztosítani az utánpótlás-nevelés számára a tehetséges gyerekek továbbfejlődését a versenysportba történő bekapcsolódással. Lehetőség szerint kerülni kell azt a gyakorlatot, hogy máshonnan igazolt „kész” sportolók vagy külföldről vásárolt játékosok miatt a nem kevésbé tehetséges, nem kisebb tudású saját nevelésű fiatalok ne jussanak lehetőséghez, mert ez visszaveti őket fejlődésükben, illetve az utánpótláskorú gyerekek motivációs szintjére is negatív hatással lehet.

Ezen esetekben az önkormányzat egyértelműen a helyi fiatalok, helyi kötődésű sportolók versenyeztetését támogatja akár az eredményelvűség rovására is. Ugyanakkor törekedni kell a tehetségek városban tartásához szükséges színvonal megőrzésére, mert a sportolók elvándorlása esetén az utánpótlás-nevelésbe fektetett energiának és finanszírozásnak más városok egyesületei élvezhetik a gyümölcsét.

Célok, feladatok:

- Pápa sportéletében a női sportolók, sportcsapatok számának növelését kell elérni;
- Az önkormányzat az azonos sporttevékenységet folytató sportszervezetek között a jobb, eredményesebb és hatékonyabb tevékenység elérése érdekében szorgalmazza az együttműködést;
- Az önkormányzat közreműködik a sportegyesületek és az érintett gazdálkodó szervezetek együttműködésének kialakításában, különös tekintettel a látványsportágak számára juttatható társasági adó támogatásra;
- Pápa város jeles sporttörténete megkívánja, hogy feldolgozásra kerüljön, megjelenjen nyomtatott formában, vagy akár állandó kiállításként.

5.2. Testnevelés, diáksport, utánpótlás nevelés

A mozgásszegény életmód a szakemberek szerint a XXI. század egyik legnagyobb népegészségügyi problémája. Az iskolai testnevelési órákon és a tanórán kívüli foglalkozásokon kell elérni, hogy a gyermeknek felnőtt korukban is legyen igényük az egészséges életmódhoz szükséges mozgástevékenységre, kialakuljon náluk az aktív mozgás iránt való igény, a sport szeretete beépüljön a személyiségükbe.

Már óvodás korban is komoly figyelmet kell fordítani a gyermekek mozgásigényének kielégítésére. A városban működő óvodák felszerelt tornaszobákkal rendelkeznek, több helyen elérhetőek egyes sportágak életkornak megfelelő edzési lehetőségei (labdarúgás, kézilabda).

A látványsportágak újszerű támogatási rendszerének bevezetéséhez hasonlóan nagy változások kapujához érkezett az iskolai testnevelés és a diáksport. Elindul az a régóta várt folyamat, a mindennapos testnevelés bevezetése, amely sikeres megvalósulása esetén visszaadhatja az iskolai testnevelés rangját, és amelyen keresztül betöltheti végre szerepét mind a sport, mind az egészségnevelés terén. Az új, nemzeti köznevelésről szóló törvény értelmében a mindennapos testnevelést az iskolai nevelés-oktatás első, ötödik, kilencedik évfolyamán 2012. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben kell megszervezni. A többi évfolyamon eközben a közoktatásról szóló 1993. évi szabályozásban előírt mindennapos testmozgást kell kifutó rendszerben biztosítani.

Az előjelek kedvezőek, az országban már több olyan nevelési-oktatási intézmény található, ahol bevezették a mindennapos testnevelést. A tapasztalatok azt mutatják, hogy azokban az iskolákban, ahol minden nap van testnevelésóra, szignifikánsan javultak a tanulók tanulmányi eredményei, fizikai állóképességük, és egészségi állapotuk.

Pápa városában működő közoktatási intézményekben lehetőségük van a tanulóknak alapozó sportágakkal ismerkedni, a testnevelés órák tananyagát meghaladó mértékben sportágakat választani, melyhez a személyi és tárgyi feltételek rendelkezésre állnak.

A Munkácsy Mihály Általános Iskola „sporttagozata” kellő alapot jelentett a labdarúgó utánpótlás nevelés befogadására, melynek középiskolai folytatási lehetőségét a Pápai Gazdasági Szakképző Iskolában működő labdarúgó osztály biztosítja.

A Weöres Sándor Általános Iskolában működik a helyi kézilabda utánpótlás nevelés bázisa.

Kosárlabda sportág tekintetében ugyanezt a feladatot a Tarczy Lajos Általános Iskola látja el. *A tanulásban, értelmileg és mozgásban akadályozott diákok, sportolók a Balla DSE színeiben versenyeznek és érnek el sikereket.*

A gyerekek számára az óvodai és iskolai sporttevékenység az egész életre szóló szokások kialakításának egyszeri, megismételhetetlen lehetősége. A testnevelés nem egyszerűen tantárgy, hanem olyan terület, amely egyensúlyt teremt a szellemi és fizikai képzés között, ami az egyén harmonikus fejlődését és életmódját is formálja. Olyan nevelési lehetőségeket tartalmaz, mint a nemzeti öntudat erősítése, a közösséghez való tartozás érzése, reális értékrend kialakítása, munka és teljesítmény összefüggése, a konfliktus, a siker és a kudarc kezelése, a fair play szabályainak betartása. Az iskolai testnevelés széleskörű sportpedagógiai kihasználása kiemelt cél és feladat.

A diáksport célja a tanórán kívüli, intézményi kereteken belül, megfelelő szakmai irányítással szervezett, rendszeres testmozgás lehetőségének megteremtése az iskola tanulói részére. Ennek érdekében szerveződnek a különböző iskolai sportcsoportok, ahol a tanulók nemcsak az érdeklődésüknek megfelelő sportolási lehetőséghez jutnak, de felkészülhetnek a diákolimpiai versenyeken való eredményes szereplésre is. Tehát a diáksport kettős célt szolgál: az eredményességet és a tömegsport megfelelő működtetését.

Sajnos a tanulók egy része egészségügyi problémái miatt könnyített, illetve gyógytestnevelésre szorul. Testnevelésből történő felmentésre, ill. gyógytestnevelésre szakorvosi javaslatot követően az iskolát ellátó orvos jogosult küldeni a gyermeket. Főleg mozgásszervi elváltozások, tartáshibák, gerincferdülés, lúdtalp, túlsúly, asztma miatt javasolja az orvos a gyógytestnevelésben történő részvételt. A gyógytestnevelésben a meglévő problémák kezelésén túl a prevenció is rendkívül fontos.

Az érintett gyermekek kiszűrésében fontos szerepe van az óvodáknak és az általános iskolák alsós éveinek. Akik idejében gyógytestnevelésben részesülnek, azok körében javulás, vagy legalább állapotmegőrzés érhető el a megállapított elváltozás tekintetében.

Az intézmények által ellátott gyógytestnevelés többségében úszásoktatás keretében valósul meg.

A Várkertfürdő átadásával városunkban olyan lehetőség nyílt meg az úszásoktatás terén, melynek kiaknázása nemcsak joga, hanem kötelezettsége is valamennyi közoktatási intézménynek. Annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló lehetőségek igénybevétele valamennyi intézmény, illetve valamennyi gyermek, tanuló számára azonos feltételek mellett biztosítható legyen Pápa Város Önkormányzata 2003. szeptemberétől megállapodást kötött a Pápai Termásvízhasznosító ZRt -vel.

A megállapodás keretében az Önkormányzat a városban működő közoktatási intézményekben – óvodák, általános és középiskolák - tanulói jogviszonnyal rendelkezők részére a közoktatási intézmény által a helyi nevelési program, valamint kerettanterv fejlesztési követelményeinek teljesítése érdekében szervezett foglalkozások megtartásához az uszoda-látogatást, továbbá a Nemzeti Aparenterben és az iskolák helyi tantervében meghatározott követelmények elsajátítása érdekében az óvodák és az általános iskolák 1-4 évfolyamos csoportjai részére az úszásoktatást ingyenesen biztosítja.

Teljes egészében előre még nem látható a mindennapos testnevelés gyakorlati megvalósulása, de a rendszer alsó tagozaton heti öt testnevelés órával számol, felső tagozaton és középiskolában három plusz kétórás időkeretet tervez, azaz három óra szerepelne a délelőtti órarendben, kettő pedig a kora délutáni órákban.

Ez utóbbiak játékosabb sportfoglalkozások lennének. A délutáni két órát a rendszeresen sportoló vagy egyesületbe járó diákok ezen az úton is teljesíthetnék. Ez a megnövekedett időkeret a gyógytestnevelésnek és a normál órákon végezhető prevenciók (pl. tartásjavító) munkának is több teret adhat majd.

A Pápa Város Önkormányzata fenntartásában működő nevelési-oktatási intézmények tornateremmel rendelkeznek, mégsem kielégítő mindenhol a létesítmények nagysága és felszereltsége, főleg a jogszabályváltozásból bekövetkező fokozott igények ismeretében, ezért minden lehetséges eszközzel támogatni kell az oktatási intézmények bekapcsolódását az új tornaterem programba.

A jól működő, új alapokra helyezett testnevelés megvalósításához az alábbi feltételek szükségesek:

- Megfelelő számú, és a városi koncepcióban kiemelten kezelt célok iránt elkötelezett testnevelők, sportszakemberek alkalmazása;
- Testnevelők, sportszakemberek alkalmazása az iskolai oktatás minden testnevelési színterén és minden évfolyamán;
- A testnevelő tanárok továbbképzéseken történő részvétele;
- A testnevelési órák szakszerű, pontos megtartása, a tantervbe beépített alapsportágak (atlétika, labdajátékok, torna, úszás) kiemelt szintű oktatása;
- A gyógytestnevelés intézményi megszervezése, szakképzett tanárok biztosítása;
- A mindennapos testnevelés lehetőségeinek megteremtése, tanórán kívüli tömegsport foglalkozások keretében házibajnokságok és iskolák közti városi bajnokságok, sportnapok megrendezése;
- Az Iskolai Sportkörök és Egyesületek működtetése;
- Az uszodában biztosított, város által finanszírozott időkeret széles körű kihasználása;
- A diákolimpia felmenő rendszerű versenyein való intézményi részvétel,
- A városi egyesületekkel való együttműködés, új együttműködési lehetőségek kidolgozása;
- A tanulásban, *értelmileg és mozgásban* akadályozott diákok sportjának fokozott figyelemmel kísérése, szervezeteik működtetéséhez, rendezvényeik lebonyolításához támogatási lehetőségek biztosítása;
- A tehetséges tanulók egyesületekbe, szakosztályokba történő irányítása,
- A sportcélokra kapott támogatás célzott felhasználása;
- A pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, pályázatok benyújtása;

A Városi Diáksport Bizottság (DSB) részére biztosítani kell az anyagi és sportszakmai háttérrel a városi Diákolimpiai versenyek megrendezéséhez és a DSB által meghirdetett helyi bajnokságok szervezéséhez, lebonyolításához.

E versenyek, bajnokságok lebonyolításához a városi tulajdonban lévő sportlétesítményeket biztosítani kell, figyelembe véve azok bevétel-termelő funkcióját is.

5.3. Szabadidősport

A lakosság és ezen belül az ifjúság általános egészségi- edzettségi állapota rossz, amelynek alapvető oka a mozgásszegény életmód. Ennek következménye, hogy a Magyarországon születő gyerekek várható életkora a jelenlegi statisztikák alapján a legrövidebbek közt van Európában. Igazán fejlett testkultúra azokban az országokban alakulhat ki, ahol a gazdasági feltételek hozzájárulnak ahhoz, hogy a lakosság magas életszínvonalának megléte következtében több időt és pénzt fordítsanak szabadidejük sportolással való eltöltésére. Ezek a feltételek Magyarországon is egyre inkább fejlődő tendenciát mutatnak, így várható, hogy egyre többen kapcsolódnak be a városban működő szabadidős létesítmények és programok rendszerébe. A rekreációs sportok nagymértékben hozzájárulnak a társadalom munkaképességének megőrzéséhez, így fontos annak támogatása. A szabadidősport tehát kétségtelenül rendelkezik gazdasági haszonnal, főként ha azt is figyelembe vesszük, hogy a szabadidősport fejlődése újabb és újabb vállalkozások beindítását idézi elő. A lakosság számára elsősorban a rekreációs centrumok (Pl. fitness-, és kondicionáló termek), a szabadidősporttal is foglalkozó egyesületek illetve klubok, valamint a heti rendszerességgel adott helyszíneken megtartott sportfoglalkozások állnak rendelkezésre.

Elmondható, hogy a városban a sportolási lehetőségek köre viszonylag tág. Előrelépést jelent, hogy a társadalmi változásokkal szinkronban mind nagyobb számban alakulnak önálló, esetenként önfenntartó egyesületek, amelyek alapját jelenthetik egy új, alulról építkező szabadidősport struktúrának. A lakosság egy szűkebb részében továbbra is fokozatosan növekvő fizetőképes érdeklődés nyilvánul meg a testedzés egyes divatos formáinak szolgáltatásszerű igénybevétele iránt.

Továbbra is támogatni szükséges a hagyományos, vagy új kezdeményezésű, jelentős számú résztvevőt megmozgató és vonzó szabadidősport rendezvényeket (Éjszakai sportprogram, Mozdulj Pápa!, Nagy Sportágválasztó, Szilveszteri futás). Az alkalmi rendezvények mellett törekedni kell a rendszeres sportolási, testmozgási alkalmat nyújtó tevékenységi formák népszerűsítésére. Városi és kistérségi szinten több bajnoki rendszer is működik (teke, kézilabda, kispályás labdarúgás, asztalitenisz).

Az egészséges életmód tömeges elterjesztése, a rekreáció és sportolás ösztönzése az egyik legfőbb feladat. Lehetővé kell tenni valamennyi életszakaszban a sportolást. A lehetőségekhez mérten támogatni kell a civil szervezetek szabadidősporttal kapcsolatos kezdeményezéseit. A szabadidősporttal kapcsolatos pályázati lehetőségek nagyobb kihasználtságára kell törekedni. Ösztönözni kell a különféle divatsportok, önfenntartó szerveződések, a magántőkére épülő sportszolgáltatások elterjedését.

- Törekedni kell a sporttal kapcsolatos szemléletváltásra mind az ifjúság, mind a felnőtt korú lakosság körében. Célszerű egy olyan program kialakítása, amely több, városi rendezvényen keresztül – megelőzve az érintett korosztályokat – a fent említett célok elérését hivatott biztosítani (Szabad a pálya! sportágak bemutatkozása a Sportcsarnokban);
- Kezdeményezni és támogatni kell az újszerű sportolási, testedzési lehetőségek megjelenését a fiatalok megnyerése céljából;
- Továbbra is kiemelten kell támogatni a fogyatékkal élők sportját Pápán. Biztosítani kell az edzési és igény esetén a versenyzési lehetőséget az egyesületeik számára;

- Támogatni kell minden olyan sporteseményt, kezdeményezést, amely a kisebbség és a szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek sportolási lehetőségét hivatott biztosítani. Ez fontos szerepet játszhat a város bűnmegelőzési programjának megvalósításában is (a szabadidő értelmes és kulturált eltöltése) valamint Pápa város is meg tud felelni az uniós jövőképek, melynek értelmében a sportot és az egészséges életmódot és szemlélet kialakítását minden lehetséges eszközzel támogatni kell;
- Az önkormányzati tulajdonú, fedett és szabadtéri létesítmények kedvezményes használatát lehetővé kell tenni. Támogatni kell a „nyitott pályák” programot, melynek értelmében a diákok az iskolák udvarának sportlétesítményeit sportolás céljából használhatják;
- A rendelkezésre álló források figyelembe vételével tovább kell bővíteni a város sportlétesítményeit, növelni kihasználtságukat. A hosszú távú célok között szerepel egy városi atlétikai sportcentrum létrehozása, mely a nagy hagyományokkal működő futó és dobó sportágak végleges elhelyezését biztosítaná, továbbá egy a küzdősport egyesületek működésének megfelelő helyszínt biztosító létesítmény kialakítása.
- A Spartacus Sporttelepen szabadidős sportcentrum létrehozása a cél, amely egyaránt lehetőséget biztosít a szabadidő kulturált eltöltésére a sportoló ifjúság és a családok számára is.

Lehetővé kell tenni, hogy kialakuljon a Sporttelepen az ifjúsági és a felnőtt klubélet, megteremtve ezzel a létesítmény szabadidő-centrum jellegét.

Lehetőség szerint alkalmassá kell tenni vállalkozások, cégek rendezvényeinek lebonyolítására is. Ez a létesítmény adhatna helyet az atlétáknak, diákolimpiai versenyeknek, a városi kispályás labdarúgó bajnokságnak, korosztályos labdarúgó mérkőzéseknek.

Az elmúlt időszakban elkezdődött fejlesztés keretében a műfüves kispálya mellett 2012-ben pályázati forrásból két salakos kispályát is felújítanak;

- Fontos, hogy a lakótelepek övezetében mindenhol legyen sportolásra alkalmas megfelelő méretű és minőségű pálya;
- A Várkertfürdőben a lakosság által igénybe vehető szolgáltatások körét továbbra is az igényeknek megfelelően kell biztosítani. A strandröplabda és strandkézilabda pályák korszerűsítése, felhasználásukkal sportesemények szervezése;
- Új elemként épülhet be a szabadidősport esemény helyszínek közé a létesülő jégpálya;
- A Bakony közelsége a természetjárás, a kerékpáros turizmus számára kedvező feltételeket teremt, fejlesztésük, támogatásuk kívánatos. A kerékpározás népszerűsítése több célból is hasznos, a kerékpárút hálózat kiépítettsége folyamatosan fejlődik, ezt folytatni kell.
- *Figyelembe kell venni a kidolgozásra kerülő nemzeti sportstratégiákat. A sport, a magyar kultúra, a turizmus közös térnyerését szolgáló ilyen stratégia például a Nemzeti Lovas Stratégia. A stratégiához kapcsolódó pápai kezdeményezéseket, rendezvényeket Pápa város támogatja. (Hagyományok Hegye Egyesület, Lovasmajális stb.)*

5.4. A város sportja és média kapcsolata

A városi sportrendezvények egyik fontos szerepe a szórakoztatás. Ezt a lakosok a tömegsport rendezvényeken való részvétellel saját fizikai teljesítményük révén, a versenysport tekintetében pedig általában mint külső szemlélők, szurkolók élik meg.

Mindkét esetben szükség van az esemény megfelelő előzetes hírverésére, illetve igény van az eredmények utólagos megismerésére, a különféle nyilatkozatok közzétételére. Erre városunkban a lehetőségek adottak, a televízión, rádión, írott sajtón és az interneten keresztül.

A Pápa TV külön műsoridőben foglalkozik a sporttal, lehetőség van képűjságon keresztül is a kommunikációra. A Pápa és Vidéke és a megyei napilap rendszeresen beszámol a sportvonalkozású hírekről.

Kívánatos lenne egy városi sport honlap kialakítása. Ott megtalálhatóak lennének a sportot érintő információk összegyűjtött formában. Erre szükség lenne a támogatók igényeinek kielégítése szempontjából is, illetve újabb szponzorok könnyebb felkutatása érdekében. Az utánpótlás sportolók és a diáksportban résztvevők számára a médiákban való szereplés egyben a teljesítményük elismerését is jelenti.

A versenysport tekintetében a médiával való kapcsolat jelentős reklámértéket képvisel. Ez elsősorban az NB I-ben szereplő Lombard Pápa Termál FC média-megjelenései kapcsán állapítható meg.

A város idegenforgalmi, turisztikai fejlesztése tekintetében az ebben rejlő lehetőségek korábbinál nagyobb mértékű kihasználása lenne indokolt.

6. Pápa Város Önkormányzata sporttámogatási rendszere

Az önkormányzat, bár anyagi lehetőségei korlátozottak, mindenkor kiemelten kezelte a helyi sportélet különböző területeinek működési támogatását, az ehhez szükséges létesítmények működtetését, fokozatos fejlesztését, az elért eredmények elismerését, megbecsülését.

A sportkoncepcióban ki kell jelölni a Nemzeti Sportstratégiával összhangban álló, a sport helyi hagyományait, a polgárok igényeit és szokásait figyelembe vevő irányokat és arányokat, a rendelkezésre álló erőforrások hatékony felhasználása érdekében.

Az önkormányzat minden segítséget megad a sportszervezetek számára, hogy más forrásokból is bevételekhez juthassanak, segíti a támogatók és a sportszervezetek kapcsolatépítését, a sportszervezetek pályázatokon való sikeres részvételét.

6.2. Támogatási formák

6.2.1. Közvetlen támogatás

- működési támogatás pályázati úton
- versenyek, rendezvények támogatása;
- nemzetközi, partnervárosi sportkapcsolatok támogatása;
- önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények kedvezményes használatának biztosítása (működési támogatásban nem részesülő sportszervezetek, diáksport számára);
- a társasági adóból részesülő sportegyesületek részére a pályázathoz szükséges önrész biztosítása;
- jutalmak, elismerések, kitüntetések.

6.2.2. Közvetett támogatás

- sportlétesítmények fenntartása, felújítása, fejlesztése.

6.3. Támogatásra vonatkozó alapelvek

- Az önkormányzat fő alapelve, hogy nem fenntartója, működtetője a városi sportszervezeteknek, hanem külső támogatóként segíti működésüket, tevékenységüket.
- A Képviselőtestület a város költségvetésének elfogadása alkalmával határozza meg az évenként a sportcélú feladatokra fordítható kiadások összegét.

6.4. Támogatási feltételek, szempontok

Támogatásban csak olyan sportszervezetek részesülhetnek, amelyek az alábbi feltételeknek, szempontoknak megfelelnek.

6.4.1. A támogatás általános feltételei

- Szerepelnek a társadalmi szervezetek bírósági nyilvántartásában;
- Működésük megfelel a mindenkor hatályos jogi szabályozásnak;
- Nincs köztartozásuk;
- Székhelye a város közigazgatási határán belül található;
- Az önkormányzati támogatás felhasználására vonatkozóan számukra meghatározott elszámolási, beszámolási kötelezettségüknek határidőre eleget tettek;
- A támogatott sportegyesület vezetője és az egyesület tagjai versenyen, sporteseményen sportemberhez méltó magatartást tanúsítsanak;
- A sportszervezetek – ha felvételét kéri, és elfogadja, teljesíti az egyesület alapszabályait – minden pápai polgárt kötelesek tagként felvenni és minden sportolni szándékozót kötelesek az egyesület keretei között foglalkoztatni;
- Az önkormányzat az egyesületekkel támogatási szerződést köt.

7. Összegzés

Jelen koncepció - az 1999-ben elfogadott koncepció helyébe lépve - hosszú távon biztosíthatja a város sportéletének működőképességét, meghatározva azokat a fejlesztési irányokat és arányokat, amit Pápa Város Önkormányzata e területen fontosnak tart.

Lehetővé teszi, hogy városunkban a sportegyesületek a közélet önfenntartó, értékmegőrző, értékteremtő és –közvetítő szereplőivé váljanak.

Pápa, 2012. május 17.

Dr. Áldozó Tamás